

ohrožené strany proti Jaromíru V-ovi byl v návrhu na povolení prozatímního opatření udán částkou více méně 200.000 K; vyšlo pak na jevo, že jest snad ještě vyšší. Že by cena věcí u Jaromíra V-a obstavených dosahovala nebo dokonce přesahovala částku 200.000 K, nikterak nebylo prokázáno. Právem tedy bylo vyhověno stížnosti ohrožené obce potud, pokud čelila proti tomu, že bylo vyhověno odporu. Odůvodněna byla však i stížnost směřující proti tomu, že bylo dáno místo návrhu dle § 399 odstavec druhý ex. ř. Tím, že Jaromír V. po složení jistoty byl z vazby propuštěn, nepominulo nebezpečí v § 379 ex. ř. naznačené, naopak nebezpečí to trvá dále, jak správně vytkl soud rekursní. Pokud stěžovatel teprve v dovolacím rekursu tvrdí, že navrhovatelka nedodržela lhůtu k podání žaloby po případě návrhu exekučního stanovené v usnesení, jímž prozatímní opatření bylo povoleno, nemůže nejvyšší soud míti zření k tomuto novému tvrzení a musí stěžovateli býti ponecháno, by učinil návrh dle § 391 odstavec druhý, ex. ř., je-li tomu skutečně tak, jak tvrdí.

Čís. 785.

**I v řízení o zajištění důkazů musí navrhovatel míti způsobilost býti stranou.
Okresní hospodářská rada nemá způsobilosti býti stranou.**

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 1005/20.)

V řízení o zajištění důkazů zamítl soud první stolice z věcných důvodů návrh okresní hospodářské rady, by odmítnut byl určitý znalec. Rekursní soud ku stížnosti navrhovatelky okresní hospodářské rady zrušil napadené usnesení i celé jemu předcházejší řízení. Důvody: Názor navrhovatelky, že jí přísluší povaha orgánu státní správy, není správným. Dlužno míti naopak za to, že není právním podmínkem. Dle instrukce pro okresní hospodářské rady (nařízení ze dne 11. ledna 1919, čís. 2503/1/1919) slouží tyto dobrovolné občanské služby kontrolní ve věcech zásobovacích (čl. 1). Členy okresních hospodářských rad navrhují okresní po případě krajští důvěrníci politických stran, v okresu zastoupených, potvrzuje je zemský sekretariát dotyčné politické strany (čl. 2). Členství hospodářské rady je funkcí čestnou, výlohy spojené s činností hospodářských rad, hradí obec (čl. 3). Hospodářským radám místním a okresním přísluší kontrola všech živností aprevisačních, dále zásobovací činnosti orgánů obcí, při čemž jim výslovně přiznává se pouze právo kontrolní nikoliv výkonné; kromě toho mají ještě navrhovati žádoucí opatření orgánům k provedení oprávněným. Okresní hospodářské rady jsou dozorčími orgány nad radami místními, přijímají jich návrhy a přednášejí je okresnímu hejtmanovi; ve věcech zásobovacích tvoří poradní sbor okresního hejtmanství (čl. 5 a 6). Z právě uvedených úkolů hospodářských rad, jich ustavení a jich poměru ku státním úřadům správním plyne, že nejsou orgány státní správy, jmenovitě že nejsou státním úřadem, ježto nejsou zřízeny státem a neobstarávají záležitosti státních. Jsou státem uznanými soukromými dozorčími orgány obyvatelstva, jež, skládajíce se z důvěrníků a majíce jistá oprávnění, dozírají na živnosti a orgány obecní, jimž jest se starati o zásobení obyvatelstva předměty nutné potřeby. V tomto oboru obmezena jest jejich činnost na prostou kontrolu příslušných živností a obecních orgánů, aniž jest jim přiznána výkonná moc, dále mají

pouze právo navrhnouti žádoucí opatření orgánům k provedení oprávněným a okresní hospodářské rady mají mimo to býti poradním sborem okresní správy politické. Nejsou však oprávněny, by zasáhly činně do zásobovací činnosti orgánů jí pověřených jmenovitě nejsou dle shora zmíněné instrukce oprávněny, by vyvíjely samostatnou právní činnost, jak míní stěžovatelka. Z uvedeného vyplývá, že hospodářské rady nemají ani právní samostatnosti ani vlastní způsobilosti majetkové. Nelze je proto považovati za osoby právnické. Nejsou-li však právnickými osobami, nemají ani způsobilosti býti stranou ani způsobilost státi k soudu. Bylo proto řízení zrušiti pro nedostatek způsobilosti býti stranou, k němuž jest dle § 6 c. ř. s. vždy přihlížeti z moci úřední a jež tu nelze napravit.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud upřel navrhuující okresní hospodářské radě nejen způsobilost procesní, nýbrž i — a to vším právem — způsobilost býti stranou. Způsobilosti býti stranou jest však potřebí též v řízení k zajištění důkazů, třebaže zavedeno bylo před sporem, neboť ten, komu schází způsobilost býti stranou, nemůže vůbec vystupovati a jednati před soudem. Nedostatek způsobilosti býti stranou nelze nikterak odstraniti; to, čeho stěžovatel se domáhá, bylo by změnou právního podmětu, jíž soud nařizovati nemůže. Ježto pak ustanovení § 7 c. ř. s. platí netoliko pro nedostatek způsobilosti procesní, nýbrž i pro nedostatek způsobilosti býti stranou, kdyžtě tato jest předpokladem oné, bylo rekursním soudem celé řízení právem zrušeno jako zmatečné.

Čís. 786.

Ocenění žalobcovo jest pro soud závazným, třebaš bylo nápadně nízkým.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1920, R I 1007/20.)

Žalobce domáhal se v žalobě u okresního soudu, by uznáno bylo právem, že žalovaný mu prodal čtyři prasata za kupní cenu 6.020 K a že jest povinen, aby do 14 dnů pod následky exekuce žalobci koupená čtyři prasata vydal proti tomu, že mu žalobce doplatí na kupní cenu 5.800 K a udal zároveň, že cena předmětu sporu nepřevyšuje 1.000 K. Námitce věcné nepřislušnosti soudu, vznesené žalovaným, soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Žalovaný vznesl včas námitku věcné nepřislušnosti, ježto předmět sporu převyšuje obnos 1.000 K. V žalobě sice žalobce udává, že cena předmětu sporu nepřevyšuje 1.000 K, soud však vzhledem ku znění žalobního žádání, jímž se domáhá, aby určeno bylo, že žalovaný prodal žalobci 4 prasata v ceně 6.020 K, že žalovaný jest povinen proti doplacení 5.800 K prasata žalobci vydati, nepovažuje ono ocenění za správné a směrodatné, neboť žalobce neprohlašuje ve smyslu § 56 j. n. že jest ochoten místo předmětu žalobní žádosti přijati 1.000 K, nýbrž žaluje přímo a jediňe na dodržení kupní smlouvy ohledně